

Carl Krohne.

Den 19 Februari 1913 afled juris hedersdoktorn, riddaren af järnkorslet Carl Krohne, den preussiska fångvårdens nestor och främste man.

Hans ämbets titel var Verkligt geheime öfverregeringsråd och föredragande råd i inrikesministeriet. Han var där »referent« för fångvårdsärenden. För världen var han kort och godt D:r Krohne. Detta namn och denna korta titel säga tillräckligt för enhver, som något satt sig in i fångvårdslitteraturen, för enhver, hvars vägar fört honom in i kretsar, där straffrättsfrågor och verkställigheten af straff varit talets föremål. D:r Krohne åberopades så gärna såsom auktoritet.

Den preussiska fångvårdsreformen är yngre än många andra länders. Hvad tidigare E. C. Wines var för Amerikas förenta stater och John Howard för England, detsamma var i mycket D:r Krohne för Preussen. Han hade visserligen där sina föregångare: en Wichern, en Illing; och åtskilligt fanns för honom färdigt att hämta från föregångsländerna på fångvårdens område. Men storhet ligger ej blott i gifvandet af nya omhvälfvande uppslag, utan äfven i kraften att i trots af mötande motstånd och befintliga svårigheter genomföra hvad man anser godt af det, som redan på andra håll vunnit insteg.

D:r Krohne har lyckats bringa till kraftig och lycklig utveckling inom eget land ett i många hänseenden framstående fångvårdssystem. Att detsamma ännu ej hunnit

tillfullo genomföras och att i vissa delar kvarstå i ögonen fallande brister beror icke af honom, utan äger bestånd i trots af hans bemödanden.

Carl Krohne föddes den 10 December 1836 i Hannover, där fadern var kyrkoherde på landsbygden. Efter det han genomgått gymnasiet i Göttingen, bestämdes han helt naturligt att följa faderns bana, den prästerliga, och studerade för den skull så väl i Göttingen som ock i Jena de teologiska vetenskaperna. Då han ägde särskild häg för att undervisa och brann af lust at komma de unga nära, att få arbeta på deras karaktärsutbildning, dana personligheter, valde han efter afslutade studier med glädje lärarens kall. Han verkade såsom sådan vid realgymnasiet i Oldenburg. Själf har han berättat, hurusom han här af läroverkets föreståndare Tyebo Mommsen fick sin pädagogiska handledning. »Ve den lärare, omtalar han, som icke noga kände hvarje lärjunge och icke kunde ge klart besked, hvarför han behandlade den ena pojken så och den andra så.« Men i alla länder går det prästerna lätt på det viset, att söka de sig in på en väg, som ej direkt är den kyrkliga, så kallar snart Kyrkan sin tjänare åter. Och så gjorde hon äfven med den unge Krohne. Säkerligen har han på äldre dagar välsignat det steg, han sålunda tvingades med tungt hjärta att taga, då han från sin skola gick ut i det Oldenburgska landets bygder att verka sin prästerliga gärning bland sjöstadens skeppare, industriortens fabriksarbetare, hedmarkernas bondebefolkning. Ty det var på detta sätt han lärde känna de klasser af folket, ur hvilka lifvets hårdhet tager mängden af dem, som knyta handen mot lagen och af lagen dömas. Lifvet i skilda trakter bland de djupa lagren gaf ock den praktiska blicken för arbetarens behof och för hvad armar kunna göra af en försummad jord. Till sin blifvande lifs-

uppgift bar han från denna »hjälpprästens« tid med sig den erfarenhet, som gjorde det för honom naturligt att rätta sina åtgärder ej efter dröm och teori utan efter lämplighetens kraf.

Omständigheterna förde honom till sist under dessa år till befattningen såsom prästerligt biträde vid det Oldenburgska fängelset Vechta, där nya idéer på straffverkställighetens område redan börjat tillämpas. Landets storhertig var intresserad af dithörande frågor och följde med uppmärksamhet, huru det straffsystem verkade, hvilket här såsom vid en försöksanstalt genomförts. Philadelphia fängelsets principer om fångarnas hållande i enrum kombinerades med det irländska progressivsystemet. Dr Krohne berättar, hurusom storhertigen emellanåt kom till fängelset, gick från cell till cell och blef uppbragt, om direktören eller predikanten icke kunde upplysa om hvarje fånges egenskaper. Sålunda lärde sig Krohne att se till personen och icke endast till brottet. »Hos hvarje människa,« säger han, »hon må vara än så djupt sjunken, finns dock alltid en gnista af det gudomliga.«

Emellertid var ännu ej den tid kommen, då Krohne skulle få för lifvet ägna sig åt fångvårdens sak. Orosdagarna bröto in öfver det tyska landet.

Efter kriget med Danmark började Preussen och Österrike strida om rofvet; öfriga tyska stater inblandades; tyska förbundet upplöstes. Folken kallades i vapen, och Krohne bestämde till fältpredikant vid den oldenburgska armén. Här tjänstgjorde han under 1866-års krig på Preussens sida, tills detta land efter Königgrätz och Langensalza med sig införlifvat Krohnes fädernesland Hannover. Sedan lugnet för en tid inträdt, fick visserligen Krohne återgå till fängelseprästens tjänst i Vechta; men redan 1868 måste han på storhertigens bud utbyta densamma mot anställningen såsom fördelningspastor vid oldenburgska hären, hvarmed han dock kunde förena

predikantsysslan vid ett litet häkte i landets hufvudstad äfvensom en läraretjänst vid gymnasiet i Oldenburg.

Inemot två år förgingo. Då sändes åter mobiliseringsorderna ut genom telegrafens trådar, trumhvirflar ljödo i alla Tysklands vinklar och vrår. Frankrikes segervana örnar fördes mot rikets gränser. Nu gällde att se hvad ett enadt Tyskland förmådde mot Napoleons härskaror.

Fördelningspastorn följde den tionde armékorpsens artilleri, stod under Fredrik Karls befäl på fälten vid Metz i det öronbedöfvande kanondundret och var med, då prinsen krossade Loire-armén vid Le Mans den 6—12 Januari 1871. Det var sålunda Krohne vann äretiteln: riddare af järnkorset. Efter Frankfurterfreden kvarblef han vid ockupationsarmén.

Efter hemkomsten fick Krohne ändtligen helt uppgå i sin egentliga lifsuppgift, därtill än ytterligare rustad genom krigets allvarliga upplevelser, genom den fördjupade inblick i människosjälen, som arbetet bland nöden, lidandet och eländet på de blodiga slagfälten och under marschernas strapatser måste vara ägnadt att gifva. Krohne kallades nämligen nu till den ledigblifna befattningen såsom direktör vid straffanstalten Vechta. Han gjorde sig här och såsom ledamot af den tyska fångvårdsmanufaktureringen snart nog så högt ansedd, att han af den preussiska fångvårdsledningen kallades från det lilla förbundslandets jämförelsevis obetydliga straffanstalt till föreståndare för Preussens nybyggda, för ett blandadt cell- och gemensamhetssystem afsedda fängelse i Rendsburg och därifrån år 1883 till direktör för det stora cellfängelset Moabit i Berlin.

Under dessa år, allt sedan 1873, var Geheimerådet Illing inom inrikesministeriet referent för fångvårdsärenden, och med honom kom Krohne nu i närmaste beröring. Tillsammans med Illing deltog han i fångvårdskongresserna i Stockholm 1878 och i St. Petersburg 1890. Det kan med visshet antagas, att Illing och Krohne tillsammans planlade det reformarbete, som med allvar bedrefs; och

Krohne delar således med honom äran för hvad til fångvårdens upphjälpande i Tyskland under 1880 talet vidtogs: att Krohnes andel häri ej var ringa, är så mycket lättare att inse, som Illing nått 76 års ålder, då han år 1892 nedlade sitt ämbete. Detta öfvertogs då såsom en gifven sak af Krohne, hvilken således numera i egenskap af referent i inrikesministeriet fick ledningen af de därunder lydande fångvårdsanstalterna, en ledning, som han behöll kvar, också han, till sitt 76te år, då döden bröt hans verksamma, välsignelsesrika lefnad. År 1895 deltog Krohne i fångvårdskongressen i Paris, men därefter har han dragit sig mera undan det internationella fångvårdsarbetet.

Efter denna kortfattade redogörelse för de yttre dragen af Dr: Krohnes lif, torde vara på sin plats att lämna en öfversikt öfver fängelseväsendets utveckling i Preussen intill den tid, då Krohne fick tillfälle att däri mera verksamt ingripa.

Ett nytt strafförfarande började tillämpas år 1849, och en ny strafflag infördes år 1851. Närmaste följden häraf blef en hastig tillväxt i de dömdes antal och därmed öfverfyllnad af alla straffanstalter. Preussen hade nu lyckan att, såsom Sverige ägde Oskar I, på tronen hafva en konung, hvilken i hög grad intresserade sig för fängelseväsendets förbättring, Fredrik Wilhelm IV. Denne vann till medhjälpare »den inre missionens fader» Wichern, hvilken var i besittning af ovanlig organisationsförmåga. En af de första reformåtgärderna var att vid Berliner fängelset Moabit genomföra ett fullständigt cellsystem; och vid de stora gemensamhetsfängelserna försöktes en tillämpning af det s. k. progressivsystemet. I allmänhet förvarades fångarna vid landets fängelser i gemensamma sofsalar, och det arbete, som förekom, bedrefs hufvudsakligen på det sätt, att enskilda entreprenörer köpte fångarnas arbetskraft samt tilgodogjorde sig denna för egen räkning — det

s. k. entreprenadssystemet. Jämte det att reformarbetet i fortsättningen allt mera inriktades å cellens utvidgade användning, sträfvade man tillika för gemensamhetsfångarnas särskiljande nattetid i s. k. sofceller och för entreprenadsystemets inskränkande.

Intill år 1871, då en ny strafflag för hela det tyska riket kom till stånd, hade man hunnit så långt, att såsom önskemål fastslagits cellens användning för unga brottslingar samt tillfällighetsförbrytare äfvensom, i den mån ytterligare tillgång till celler kunde beredas, för andra förbrytare. Beträffande rannsakningsfångar hade man klart för sig, att de borde hållas afskilda från andra fångar och om möjligt äfven från hvarandra.

Men dessa önskemål voro ej lätta att realisera. Det var ej lätt att åstadkomma tillräckligt antal dagceller. Lika svårt visade sig att vinna behöfliga natteceller samt att undantränga de enskilda entreprenörerna. Man hade visserligen lyckats igångsätta arbeten för statsförvaltningarnas räkning, jämväl friluftsarbeten; men vid denna tid sysselsattes dock ännu inemot två tredjedelar af fängpersonalen af enskilda arbetsgifvare.

Med enheten i strafftillämpning de olika fängelserna emellan var ännu illa bestäldt. Snart sagdt hvarje fängelseföreståndare tillämpade sitt särskilda system. Och häri åstadkoms ingen bättring genom 1871 års lag, hvilken gaf de administrativa myndigheterna nästan fullständigt fria händer att ordna förhållandena, huru en hvar fann bäst.

Dessutom kvarstod alltjämnt den sedan gammalt existerande dualismen i den öfre förvaltningen af fängelserna. En dualism, som ännu icke afhjälpts och fortfarande är till stort hinder. Såsom känt lyda under inrikesministeriet i allmänhet de större straffanstalterna. Under justitieministeriet lyda ett tusental smärre fängelser, men äfven åtskilliga stora anstalter. I båda ministeriernas fängelser intagas fångar af hvarje slag, dock aftjäna numera tukthusfångar sina straff allenast i inrikesministeriets anstalter.

Det är, då Illing inträdde såsom referent i sistnämnda ministerium, år 1873, upprättades visserligen en central-kommission för fängelseväsendet under ordförandeskap af understatssekreterären i inrikesministeriet; men som denna kommission ej hade någon beslutanderätt utan allenast hade att yttra sig i förekommande frågor, kunde den icke mycket åstadkomma till enhetens befrämjande.

Emellertid bedrefs reformarbetet med lika ifver inom justitie- som inom inrikesministeriet. Cellfängelser byggdes, sofceller inrättades, fångarbetet ordnades såväl inom det ena som det andra ministeriets anstalter.

Enligt hvad D:r Krohne omnämner i sin nekrolog öfver Illing, utgick denne i sitt reformarbete från den grundsatsen, att man vid behandlingen af brottslingarna hade att skilja mellan de yngre elementen, som ännu stodo vid början af brottslig utveckling, å ena sidan, och de i brott nedsjunkna vaneförbrytarna å andra sidan. De först nämnda borde behandlas i enrum för att bevaras från vidare besmittelse. Men då det ännu saknades tillräckliga anordningar härför, gick Illings sträfvan den ut på att få så många nya cellfängelser byggda som möjligt och att inrätta celler i de gamla anstalterna. Vid detta arbete anlätade han redan tidigt Krohnes erfarenhet, och denne lyckades genom sina anvisningar i betydande mån nedbringa byggnadskostnaderna. Under det att fängelset i Rendsburg, för hvilket Krohne såsom ofvan nämnts ett antal år var direktör, dragit en byggnadskostnad af tre millioner mark, ehuru det var afsedt allenast för 500 fångar, kostade det under hans medverkan uppförda fängelset i Strehlitz, för 526 fångar, allenast 1,200,000 mark. Krohne använde fångarna själfva såsom arbetare vid fångelsernas uppförande, en åtgärd, som var helt naturlig i betraktande af det stora antalet gemensamhetsfångar, tillhörande alla möjliga yrken, äfven byggnadsfacket. Såsom

ordförande för den kommitté, som af den tyska fängvårdsmannaföreningen tillsattes för uppgörande af normalplan för cellfängelser, inlade Krohne stor förtjänst. Denna kommittés arbete anses såsom grundläggande för alla sedermera utförda cellbyggnader i Tyskland.

Beträffande vaneförbrytarna, de många gånger straffade, ansåg Illing att de genom möjligast långa straff borde oskadliggöras för lång tid och genom långvarig tuktan afvännas från sitt brottsliga lif. Krohnes erfarenhet ledde honom till samma uppfattning. I fråga om de unga förbrytarna ifrade Illing för deras behandling i uppfostringsväg och ej genom straff, en tanke, som af Krohne upptogs och fördes vidare.

Vid Illings sida representerade Krohne såsom ofvan nämnts den preussiska fängvården vid fängvårdskongressen i Stockholm. Han uppträdde här såsom den praktiske fängvårdsmannen. Han framhöll, hurusom icke allt för mycket militärer borde ingå i fängelsernas bevakningskårer, utan att vaktmanskapet äfven borde rekryteras ur handverkarnas klass, emedan »en fånge, som står under en sådans ledning lär sig mera och visar större respekt.« Han framhåller ock, att äfven om bevakningen väljes ur yrkesarbetarens och icke ur den teoretiskt utbildade militärens klass, dock icke någon särskild skola för bevakningen behöfves, »då en profjtjänstgöring under sex månader eller mera vid en stor väl ordnad anstalt är den bästa skola, som kan erhållas«.

Krohne yttrar sig ock kraftigt mot användande af kroppsstraff såsom disciplinmedel i fängelserna. Dylika användes vid denna tid i ganska stor utsträckning inom de tyska anstalterna. Men Krohne trädde i opposition däremot. Kroppsstraffen, säger han, förnedra fången och ännu mer dem, som tillämpa och låta tillämpa dem.

Under de kommande åren, under mellantiderna mellan det kräfvande arbetet såsom fängelsedirektör i Rendsburg och vid Moabit och i egenskap af Illings rådgifvare, sam-

lade Krohne sina praktiska rön till ett omfattande och synnerligen förtjänstfullt verk »Lehrbuch der Gefängnis-kunde«, hvilket utkom år 1889. Det var på grund af detta framstående verk, som Krohne af juridiska fakulteten i Berlin utnämndes till hedersdoktor. Och hans namn blef kanske främst genom denna bok känt och aktadt vida utöfver det egna landets gränser.

För de skandinaviska länderna måste det ju vara glädjande, att Krohne i sin skrift betonar, hurusom Sverige på fångvårdens område utmärkte sig bland alla kultur-stater; hurusom därstädes följdes en på förhand väl genomtänkt plan vid fängelseväsendets ordnande; och att man till följd häraf vid fängelsernas nybyggande lyckades undvika det slöseri, »som i andra länder slukat så otroliga summor, att man föranledts undanskjuta fängelsereformen såsom något finansiellt outförbart.« Sin goda tanke om de svenska fängelserna bibehöll Krohne alltjämnt. Han uttryckte för besökande, som kommit norrifrån till Tyskland för att studera de nya anstalterna därstädes, att han ej kunde förstå, hvarför ej hellre resepenningarne sparades och studierna gjordes i Sverige. Måhända hade han en viss svaghet för vårt land, dit han emellanåt förlade sina sommarvistelser.

Året efter den omnämnda lärobokens utgifvande deltog D:r Krohne, ännu vid den gamle Illings sida, i fångvårdskongressen i St. Petersburg. Såsom biträdande vid kongressens sekreteriat hade undertecknad tillfälle att där se Krohnes lifliga ansikte med de vänliga, begrundande ögonen och det fasta draget kring munnen. Han stod då ännu i sin bästa kraft. Men försynt som han var, deltog han ej mycket i förhandlingarna, inskränkte sig till några korta anmärkningar. Men han åberopades redan såsom auktoritet.

Det dröjde nu ej länge, innan D:r Krohne, år 1892, satt såsom fångvårdens främste representant i preussiska

inrikesministeriet. Hvad som af Illing i samråd med honom begynnats, hade han härefter att på egen hand föra vidare.

Den som icke själf däröfver reflekterat, inser förhända ej, i hvilket nära beroende fängelsereformerna stå af strafflagstiftningen. Denna utgör ramen. Och det är nog lätt att säga: så bör fängbehandlingen ordnas, dessa böra hållas i cell, dessa arbeta ute i fria luften, dessa sysselsättas med nyodlingar. Men förutsättningen för att detta allt skall kunna ske är först och främst att lagen tillåter det. Den administrativa myndigheten har att ordna fängvården på bästa sätt inom de af lagen gifna gränserna, icke utom dessa. Fängvårdsmyndigheten kan och bör väcka förslag om önskvärda lagändringar, men om dessa ej komma tillstånd, är nämnda myndighet urständsat att åstadkomma den lämpliga reformen. För Krohne låg den största svårigheten i de korta frihetsstraff på några få dagar, hvilka tillförde fängelserna snart sagdt tallösa skaror, belamrade anstalterna och förlamade verksamheten, än värre än hos oss de s. k. bötesfångarna. Redan år 1888 hade von Holtendorff i sin handbok för fängvård framhållit, att en omgestaltning af den tyska strafflagstiftningen måste föregå fängelsereformen och att denna enligt hans åsikt främst betingades af de korta frihetsstraffens undanträngande ur deras dåvarande ställning. En sådan reform fick Krohne icke upplefva.

Han fortsatte Illings arbete med nybyggandet af cellfängelser och inredandet af celler i gamla anstalter och detta med sådan kraft, att då vid Krohnes tillträde till referentplatsen i inrikesministeriet vid dess 50 fängelser funnos 5,873 celler, antalet i Mars 1911 växt till 12,920. Liknande arbeten ha pågått inom Justitieministeriets område med ej mindre kraft. Numera förvaras inemot hälften af inrikesministeriets och 65 proc. af justitieministeriets fångar i enrum. I stor utsträckning hafva sofceller inrättats för gemensamhetsfångarna eller afbalkningar för dem

åstadkommits i de gemensamma sofsalarna. Fortfarande måste dock ett betydande antal fångar hållas tillsammans äfven nattetid. Värre är, att ej ens rannsakningsfångarna alltid kunna beståa egna celler. Vid sex anstalter under Krohnes förvaltning hafva inrättats afdelningar för observation af sinnessjuka fångar. Särskildt finnas två afdelningar för andligt undermåliga individer. Fängelsehospital finnas ej. De, som konstaterats vara sinnessjuka, öfverflyttas såsom hos oss till de allmänna hospitalen.

Till stor del genom Krohnes förtjänst hafva nya grundregler af förbundsrådet den 28 okt. 1897 utfärdats. Enligt dessa böra i enrum hållas alla rannsakningsfångar samt de, som dömts till enkelt »Haft« och liknande straff. Vid tukthusstraff, fängelsestraff och skärpt Haft skall enrum användas, när straffet icke öfverstiger tre månader, när fången ej är äldre än 25 år samt när han ej förut undergått dylikt straff. Cellstraffet kan utsträckas till tre år, dock för de unga i regel ej utöfver tre månader. I afseende å de unga skall läggas särskild vikt vid straffets och arbetets uppfostrande moment. Fångarnas sysselsättning bör så ordnas, att konkurrensen med det fria arbetet i möjligaste mån undvikas och att statsförvaltningarna få sina arbeten utförda vid fångelserna.

I dessa regler har således Krohne fått i lagstiftningen den gamle Illings planer realiserade. Krohne har i praktiken omsatt dessa bestämmelser med stor energi och framgång, om de än ej kunnat till fullo genomföras.

Om hans åtgärder för möjliggörande af en tillämpning af grundreglernas föreskrifter om cellstraffet är ofvan ordadt. I fråga om fångarbetet inriktade sig Krohne på entreprenadsystemets upphörande. I sin sista årsberättelse framhåller han, hurusom bemödandena i denna riktning vid alla anstalter rastlöst fortsättas. »Först då entreprenadsystemet alldeles utesluits från våra anstalter, citerar han en fängelseföreståndares ord, först då kunna vi betrakta oss såsom herrar i eget hus«.

Från att såsom förut omnämnts vid början af 1870 talet hafva omfattat två tredjedelar af fångantalet, hade entreprenadarbetet år 1911 nedbringats till att beröra allenast 21 procent af fångarna.

Ett led i striden för frigörandet från de enskilda arbetsgifvarna utgöra D:r Krohnes åtgöranden för fångarnas sysselsättande med nyodlingsföretag, hvarom mycket talats. Han kände vådan af fångarnas inneslutande i de gemensamma salarna, och då målet att ernå tillräckliga isole-ringsrum låg fjärran, fann han lämpligare att föra därtill passande fångar ut till röjningsarbeten i de marker, han så väl kände från »hjälpprästens» dagar. Krohne uttrycker sina afsikter sålunda: »De osociala elementens arbetskraft bör utnyttjas i ändamål att bereda socialt värdefulla element, hvar till bondebefolkningen är att räkna, lämplig jord, där de kunna vinna sin goda utkomst.» Det är, såsom han säger, en hjälp, om än ringa, vid lösningen af det stora problemet: den inre kolonisationen. Med glädje återgifver Krohne en fängelseföreståndares ord: »Många gånger ha till mina öron kommit sådana yttranden, som låtit mig förstå, att fångarna tycka sig med dessa arbeten, hvarigenom nya värden frambringas, kunna försona sina försyndelser mot sina medborgares egendom».

Också vid justitieministeriets anstalter hafva liknande arbeten, ehuru i mindre omfattning, blifvit satta i gång.

För att icke en skef uppfattning må göra sig gällande i fråga om utsträckningen af dessa s. k. »Landeskulturarbeten» torde emellertid höra uppmärksammas, att den dagliga fångbesättningen vid Preussens straffanstalter uppgår till omkring 52,000. Då ungefär 1400 af inrikes- och 500 af justitieministeriets fångar sysselsättas med odlingsarbeten, motsvarar detta circa 3,6 procent af hela fångstocken. Om det dagliga fångantalet i Sverige beräknas till 3000, skulle proportionsvis i vårt land till dylika arbeten för ernående af likhet med Preussen sysselsättas 108 fångar. Det är ju ej ur vägen att påpeka, hurusom

just ungefärligen detta antal vid Svartsjö användes i jordbruksarbete.

Den officiella bestämmelsen rörande ifrågavarande sak innehåller, att till »Landeskulturarbeiten« skola användas fångar i möjligast stora antal, så vidt det kan ske utan skada för straffändamålet.

Vid sidan af nu omnämnda sträfvanden utvecklade Krohne en framgångsrik verksamhet för fångvårdens inre organisation. Han har åvägabragt en ny arbetsordning, har förenklat anstalternas förvaltning, inskränkt fångarnas användande för fångelsernas expeditionsgöromål. Han har nyreglerat tjänstbefattningarna inom fångvården och särskildt lagt sig vinning om att förkorta bevakningspersonalens tjänstgöringstid.

Äfven har Krohne utöfvat ett omfattande vetenskapligt arbete, ej endast för den omtalade, vidt kända läroboken. Han har på det vetenskapliga området i synnerhet sysselsatt sig med frågor om behandlingen af vilsekommen och brottslig ungdom samt af sinnessjuka och andligen undermåliga förbrytare. Han har i tal och skrift kämpat för straffsystemets förenkling, för borttagandet af frihetsstraff på kortare tid än en månad, för lång tids frihetsförlust för »sociala« brottslingar, hvilka enligt hans åsikt borde användas till jordbruksarbeten och ej hållas i cell, då de ju ej genom samvaron kunde än ytterligare fördärfvas.

I egenskap af den praktiska straffverkställighetens representant i den stora tyska strafflagskommittén, hvars förslag nu ligger under granskning, har han haft ett rikt tillfälle att verka för nya bärande åsikter.

Utan tvifvel skulle det internationella fångvårdsarbetet haft mycket gagn af Krohnes deltagande däri äfven på senare år. Men att han dragit sig därifrån, beror sannolikt mest af det skäl, att han ju endast kunde företräda

inrikesministeriets del af fängvården och fruktade att behöfva inför offentligheten i en eller annan fråga komma i strid med åsikter, som frambures af representanterna för justitieministeriet. Den anmärkningsvärda dualismen i den preussiska fängvårdsförvaltningen har äfven på detta sätt medfört mindre önskvärda konsekvenser.

I sitt nyligen utgifna arbete »Einführung in die Gefängniskunde« yltrar D:r Kriegsmann: »Det är framför allt D:r Krohnes förtjänst att med oafslätlig energie hafva arbetat på genomförandet af en fängelsereform enligt cellsystemet. Efter Krohnes inträde i inrikesministeriet har det varit honom förunnadt att i ledande ställning fortsätta reformarbetet med bättre resultat än Wichern«. Författaren borde gifvit samma vitsord i fråga om Krohnes fortsättning af Illings arbete.

Med D:r Krohne har Tyskland förlorat sin hittills mest uppburne man inom fängvården. Många ha i hans skola utbildats, och förvisso kan väntas, att bland dem finnes mer än en i stånd att fullfölja det stora reformarbetet till allt vidare fullkomning.

Med varmaste medkänsla i den förlust, som drabbat ej blott Tyskland, förena sig alla länders fängvårdsmän och intresserade på straffrättens område i vördnad kring minnet af den verksamhet, som med D:r Krohnes lif har slocknat, och kring hans namn, hvilket skall lefva i fängvårdens historia bland dess allra främsta.

Viktor Almquist.